



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Distinct. VIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

si ab eis permittantur: quia ille non permittit à q̄ est illis talis naturæ modus: qui etiam per angelos suos illa plerunq̄ non permittit, quæ concessit ut possint.

*De potestate
demonum
quam habet
super corpo-
ra similia
humanis.*

Cap. 30.

Aug. in 2.

lib. retracta

dixit. demo-

nes aliquan-

do hominum

dispositiones

non solum vo-

ce prolatas,

verum etiam

cogitat one

conceptas,

cum signa

quadam ex

animo ex-

primantur

in corpore

tota facilitate

perdiscere.

Tunc

rem dixi oc-

cultissimam

audaciori

assertatione

quã debui.

August. 10

in princip.

de Genesi ad

literam.

Ibidem pau-

lo inferius.

VTRVM ANGELI OMNES CORPO-
rei sint: Quod quibusdam visum est, quibus Augustinus cõ-
sentire videtur, dicens angelos omnes ante casum habuisse
corpora tenuia & spiritualia: sed si in casu mutata
in deterius malorum corpora, ut in
eis possent pati.

DISTINCT. VIII.

Solet etiam in quæst. versari apud doctos, vtrũ
Angeli omnes boni, scil. ac mali corporei sint, i.
corpora habeant sibi vnita. Quod aliqui putant,
innitentes verbis Augustin. qui dicere videtur, q̄
angeli omnes ante confirmationem, vel lapsum
corpora aërea habuerint de puriori ac superiore
aeris parte formata, ad faciendum habilia, nõ ad
patiendum: & angelis bonis qui perstiterunt, talia
sunt obseruata corpora, ut in eis possint facere, &
pati: quæ tantę sunt tenuitatis: ut à mortalibus vi-
deri nõ valeant, nisi, supernestita aliqua crassiori
formã: qua assumpta videntur, deposita quæ vide-
ri desinunt. Angelis vero malis mutata sunt in ca-
su corpora in deteriore qualitatẽ spissioris aë-
ris. Sicut enim à loco digniori in inferiorem locũ
id est, caliginosum aërem, deiecti sunt: ita illa cor-
pora tenuia mutata sunt, & transformata in de-
teriora corpora & spissiora, in quib⁹ pati possent à
superiori elemento, i. ab igne. Et hoc Aug. sensisse
videtur super Gen. ita dicens: Dæmones dicuntur
aërea animalia, qui corporũ aëreorum naturã vi-
gent: nec per mortem dissoluntur, quia præualet
in eis elementum aptius ad faciendum, q̄ ad pa-
tiendum. Ad patiendum enim humor & hum⁹: ad
faciendum, aer & ignis aptitudinem præbeat. Trans-
gresso-

gressores vero angeli cum principe suo nunc diabolo tunc archangelo, nō mirum si post peccatū, in hanc caliginē detrusi sunt. Neq; etiam hoc mirum est, si conuersi sunt ex p̄na in aëream qualitatem qua possunt ab igne pati. Caliginosa tamē aëris tenere tantum p̄missi sunt, qui eis carcer sit vsq; ad tempus iudicii. Ecce his verbis videtur Aug. ita tradere. quod quidā opinanur de corporib⁹ angelorum. Hoc autē eum alii dixisse astruunt nō ita sentiendo, sed opinionē aliorum referendo, quod ex ipsius verbis diiudicare volūt: quib⁹ ait: Demones dicuntur aerea animalia: nō ait, sunt, ita n. quidam dicebant. De habitatione vero caliginoli aeris, in quem detrusi sunt non opinando, sed rei veritatē asserendo eum tradidisse dicunt, quod ipsius locutionis distinctio ostendit. Dicūt quoq; plurimos catholicos tractatores in hoc cōuenisse, atq; id concorditer docuisse, quod angeli incorporei sint, nec corpora habent sibi vnita: assumant autē aliquando corpora Deo preparante, ad impletionē ministerii sui sibi à Deo iniuncti, eademq; post expletionē deponunt: in quibus corporibus hominib⁹ apparuerunt atq; locuti sunt. Et aliquando quidem locuti sunt ex persona Dei sine distinctione alicuius personæ: aliquando ex persona Patris, vel Filii siue Spiritus sancti.

Quod Deus in corporalibus illis antiquis formis apparuit.

B

Nec dubitandum est Deum in corporalibus formis apparuisse hominibus, sicut August. in 2. li. de *Cap. 7.*
Trinit. ostendit, conferens diuersa scripturę testi- *lib. 2.*
monia, ex quibus Deum in corporeis figuris hominibus apparuisse probat: & aliquando ex p̄sona Dei sine distinctione: aliquando sub distinctione personarum sermonem eis factum esse.

X 3

Deper-

De perplexa quaestione quam ponit August. quærens: an ad exhibendum has corporales apparitiones creatura noua formata, an angeli qui ante erant missi: & si ipsi missi sunt, utrum seruata sui spiritualis corporis qualitate aliqua speciem corporalem de corpulentiori materia assumpserint, an proprium corpus suum mutauerint in speciem actioni sue aptam.

Lib. de Trin.
nit. 2. c. 7. in
fine q. 2.

Quæst. 3.
Aug. cap. 7.
ad fin. lib.
2. de Trin.

Lib. de Trin.
cap. 3. cap. 1.
ad finem.

Sed ubi Deum hominibus in corporalibus imaginibus apparuisse asserit: perplexam quaestionem proponit, quam nec absoluit quærens, utrum in illis corporalibus apparitionibus creatura aliqua crearetur ad illud opus tantum, in qua Deus hominibus appareret: an angeli qui ante erant ita mitterentur, ut manentes in suis spiritualibus corporibus assumerent ex corpulentia inferiorum elementorum materia aliquam speciem corporalem: quæ coaptata quasi aliquam vestem mutarent, in quamlibet speciem corporales veras quidem: an corpus suum proprium verterent, in speciem aptas actionibus suis per virtutem sibi à Deo datam: Ait n. ita Aug. in 2. lib. de Trin. Quærendum est in illis antiquis corporalibus formis, & visis utrum ad hoc opus tantum creatura formata sit, in qua Deus sicut tunc oportuisse iudicauit, humanis ostenderetur aspectibus: an angeli qui iam erant ita mittebantur, ut ex persona Dei loquerentur assumptes corporalem speciem, & de creatura corporea in usum ministerii sui: an ipsum corpus suum cui non subduntur: sed subditum regunt mutantem atque vertentes in speciem quas vellent accommodatas atque aptas actionibus suis, secundum attributam à creatore sibi potentiam. Sed fateor excedere vires intentionis mee, utrum angeli manente spirituali sui corporis qualitate, per hanc occultius operantes, assumant ex inferioribus elementis corpulentioribus corpus, quod sibi coaptatum, quasi aliquam vestem mutant, & vertant in quamlibet speciem corporales & ipsas veras sicut:

sicut aqua vera in vinum verum cōuersa est à Do-
 mino. An ipsa propria corpora, & sua transformēt ^{Ioan. 2. b}
 in id q̄ volunt accommodatum ad id quod agūt.
 Sed quod horum sit, quoniam homo sum, nullo
 experimento comprehendere valeo sicut angeli,
 qui hoc agunt. Attende Lector, quia quæstionē p-
 positā nō soluit: sed indiscussā reliquit, vtrum an-
 geli qui mittebātur seruatis suis, propriis spiritali-
 bus corporibus superueltirentur aliqua corpulē-
 tiori specie, in qua possent videri; an ipsum corp⁹
 mutarent, & transformarent in quācunq; vellēt
 speciem in qua possent cerni. In quibus verbis vi-
 detur August. attestari angelos esse corporeos, ac
 propria & spiritalia habere corpora,

*Quod Deus in specie, qua est Deus, nunquam morta-
 libus apparuit.*

D

Cæterum hæc velut nimis profunda atq; obscu-
 ra relinquentes illud indubitanter teneamus: q̄ <sup>Aug. lib. 3.
de Trinit. c.
10. in fine.</sup>
 Deus in specie essentię suæ nunquam mortalibus
 apparuit: sicut famulo suo Moyfi dicit: Non vide-
 bit me homo, & viuet Et in Euangelio Ioan. legi-
 tur: Deum nemo vidit vnquam. Visibile n. quicq;
 non est quod non sit mutabile. Ideo substantia si-
 ue essentia Dei quoniam nullo modo mutabilis
 est, nullo modo per seipsam visibilis est. Proinde
 illa quæ patribus visa sunt cum Deus illis præsen-
 taretur, per creaturam facta esse manifestum est.
 Et si nō lateret quomodo ea ministris angelis fece-
 rit Deus, per angelos tamē facta esse dicimus. Au-
 deo ergo fiducialiter dicere, nec Deum patrē, nec
 verbum eius, nec spiritum eius qui est vnus Deus
 p̄ id quod est, atq; id ipsum est vllō modo esse mu-
 tabilem: ac per hoc multo minus esse visibilem.

*Vtrum demones intrent corpora hominum sub-
 stantialiter, an illabantur mentibus
 hominum.*

E

Illud etiam consideratione dignissimum vide-
 tur,

X 4

tur,

*Matt. 8. d.**Marc. 1. c.**Cap. 23. in
principio.**Actor. c. 4.***Implevit.**Beda ad il-
lud act. 28.
Spera cū a
calore pro-
cessisset, in-
uasit ma-
num eius.*

tur, vtrum demones siue corporei, siue incorpo-
rei sint, hominū substantialiter intrēt corpora, eo-
rumq; animabus illabantur, an ideo intrare di-
cantur, q̄a malitiæ suæ ibi effectum exercent. Dei
pmissione opprimēdo atq; vexādo eas, vel in pec-
catum p̄ voluntate sua trahendo. Quod in homi-
nes introeant atq; ab eis expulsi exeant, Euange-
lium aperte declarat, cōmemorans dæmonia in
quosdā ingressa. & per Christum eiecta: sed vtrū
secundum substantiam fuerint ingressa an p̄pter
mali effectum dicantur ingressa, non adeo perspi-
cium est: De hoc autē Aug. in li. de Ecclesiasticis
dogmatibus ait: Dæmones per energeticam opera-
tionē nō credim⁹ substantialiter illabi animā, sed
applicatione, & oppressione v̄niri. Illabi autē mē-
ti illi soli possibile est, qui creauit, qui natura subli-
stus incorpore⁹ captabilis est suæ facturæ. Ecce
hic videtur insinuari quod substantialiter non illa-
bantur demones, vel introeant corda hominum.
Beda quoq; super illum locum Act. Apostolorū, v-
bi Petrus ait Ananiæ, Cur tentauit Sathanas cor
tuum dicit notandum q̄ mentem hominis iuxta
substantiam nihil implere possit, nisi creatrix tri-
nitas: q̄a tantummodo secundum operationē, &
voluntatē instinctū anima de his, quæ sunt crea-
ta impletur. Implet vero Sathanas cor alicui⁹, nō
quidē ingrediens in eum, & in sensum eius, neque
introiens aditum cordis, si quidem potestas hæc
soli⁹ Dei est, sed callida & fraudulēta deceptione
animam in effectum malitiæ trahens per cogita-
tiones, & incētina vitiorum, quib⁹ plenus est. Im-
plevit ergo Sathanas cor Ananię non intrādo, sed
malitię suæ virus inferēdo. Idē Spirit⁹ immundus
flamma virtutum de cordib⁹ fidelium expulsus,
doctorib⁹ veritatis luctantibus venenū persecu-
tionis infundit. His autoritatib. ostēditur q̄ de-
mones non substantialiter intrāt corda hominū,
sed

sed p
cunt
DPO
an
bus
scilic
state
& ser
terna
simil
tres
gulie
res, t
thro
stateH
Dein
illor
cele
grat
mun
aliis
arde
scien
nitū
aute
uinū
per e
tion
tran
et, s,

sed propter malitiæ effectum: de quibus pelli dicuntur, cum nocere nou sinuntur.

DE ORDINVM DISTINCTIONE,

Qui & quot sint.

DISTINCT. IX.

A

POST prædicta superest cognoscere de ordinibus angelorum, quid scriptura tradat. Quæ in pluribus locis nou esse ordines angelorum promulgat, scilicet, angelos, archangelos, principatus, potestates, virtutes, dominationes, thronos, cherubin & seraphin. Et inueniuntur in istis ordinibus tria ternæ esse, & in singulis tres ordines, vt Trinitatis similitudo in eis insinuetur impressa. Vnde Dionysius tres ordines angelorum esse tradit, ternos in singulis ponens, Sunt n. tres superiores, tres inferiores, tres medii. Superiores, seraphin, cherubin, throni: medii, dominationes, principatus, & potestates. Inferiores, virtutes, archangeli, angeli.

Greg. hom. 34. in euang. Luc. 15.

Lib. 1. de ca. lest. hier. cap. 6.

Quid appelletur ordo, & qua sit ratio nominis cuiusque.

B

Hic considerandum est, quid appelletur ordo: Deinde, vtrum ab ipsa creatione fuerit distinctio illorum ordinum. Ordo autem dicitur multitudo cælestium spirituum, qui inter se in aliquo munere gratiæ simulantur, sicut in naturalium datorum munere cõueniunt. Vt v.g. Seraphin dicuntur qui præ aliis ardent charitate. Seraphin n. interpretatur ardens vel succendens. Cherubin, qui præ aliis in scientia eminent. Cherubin n. interpretatur plenitudo scientiæ. Thronus dicitur sedes. Throni autem vocantur (vt beatus Gregorius ait) qui tanta diuinitatis gratia replentur, vt in eis sedeat Deus, & per eos iudicia decernat atq; informet. Dominationes verò vocantur, qui principatus & potestates transcendunt. Principatus dicuntur, qui sibi subiectis, quæ sunt agenda disponunt, eisq; ad explenda

Gregor. ad med. h. mil. 34. in euang. Luc. 15.

X 5 diui-